

Övningsuppgifter till sats 8.

22. Den räta linje, som i en likbent triangel drages från spetsen till basens mittpunkt, är vinkelrät mot basen och delar vinkeln vid spetsen mitt itu.
23. I en romboid äro motstående vinklar lika stora, och vinklarna mellan en diagonal och två motstående sidor äro lika stora.
24. Diagonalerna i en romboid skära varandra mitt itu (enl. övn. 23 och 13).
25. Om diagonalerna i en romboid äro lika stora, så äro alla vinklarna lika stora.
26. Bevisa, att två cirklar ej kunna skära varandra i mer än två punkter, en på vardera sidan om den räta linje, som går genom cirkelarnas medelpunkter (*medelpunktslinjen*).

Sats 9. Problem.

(Fig. 23.) Att dela en given vinkel mitt itu.

Givet: $\angle BAC$.

Sökt: En rät linje, som går genom A och gör lika stora vinklar med BA och CA .

Lösning. Tag på ena vinkelbenet AB en punkt D efter behag, gör $AE = AD$ (sats 3), sammanbind D med E och rita över DE en liksidig (eller likbent) $\triangle DFE$ (sats 1). Sammanbind A med F .

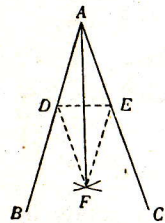

Fig. 23.

Påstående: Räta linjen AF delar $\angle BAC$ mitt itu.

Bevis. Emedan $AD = AE$ (konstr.), $DF = EF$ (konstr.) och AF är gemensam, d. v. s. hör till båda $\triangle$ na AFD och AFE , så äro trianglarna kongruenta (2:a kongr. f.), $\therefore \angle DAF = \angle EAF$, och således $\angle BAC$ delad mitt itu. V. S. G.

Anm. Cirklarna behöva ej upprättas helt och hållet, utan blott så, att man får cirkellinjernas ena skärningspunkt F . Ritningen blir i allmänhet

noggrannast, om F toges på den sida om DE , där A icke är; men om utrymmet ej medger detta, kan F tagas på samma sida om DE , där A är.

Sats 10. Problem.

(Fig. 24.) Att dela en given sträcka mitt itu.

Givet: Sträckan AB .

Sökt: En punkt på AB , som ligger lika långt från A som från B .

Lösning. Rita på AB en liksidig $\triangle ABC$ och skär $\angle ACB$ mitt itu medelst CQ (sats 9).

Påstående: D är den sökta punkten.

Bevis. Emedan $AC = BC$ (konstr.), CD gemensam och mellanliggande $\angle ACD =$ mellanliggande $\angle BCD$, så är $\triangle ACD \cong \triangle BCD$ (1:a kongr. f.), och således $AD = BD$. V. S. G.

Anm. Linjen AF i sats 9 delar DE mitt itu, vilket lett till nu använda konstruktion. Då i det följande en rät linje AB skall delas mitt itu, tager man vardera ändpunkten till medelpunkt för cirklar med samma radie ($= AB$) och sammanbinder deras skärningspunkter.

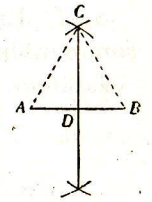

Fig. 24.

Sats 11. Problem.

(Fig. 25.) Att från en punkt på en till läget given rät linje draga en mot denna vinkelrät linje (normal).

Givet: Räta linjen AF och punkten C på densamma.

Sökt: En rät linje, som går genom punkten $C \perp AF$.

Lösning: Tag på AF en punkt B efter behag, avskär på andra sidan om C ett stycke $CD = CB$ (sats 3), rita på BD en liksidig $\triangle BED$ (sats 1) och sammanbind C med E .

Påstående: $CE \perp AF$.

Bevis. Emedan $CD = CB$ (konstr.), CE gemensam och $DE = BE$ (konstr.), så är $\triangle CDE \cong \triangle CBE$ (2:a kongr. f.) och således $\angle DCE = \angle BCE$. Som dessa även äro sidovinklar, så är vardera $= R$ (def. 10). V. S. G.

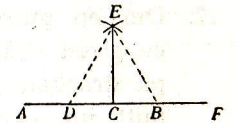

Fig. 25.